TĚŽBA SÁDROVCE NA OPAVSKU – PRACOVNÍ LIST

1) Kde se těží sádrovec?

a) Podtrhni správnou odpověď:
Sádrovec se v České republice těží hlavně:
1. v Beskydech
2. v Opavské pánvi
3. v Českém ráji

b) Doplň: Hlavní a jediná aktivní lokalita těžby sádrovce je u obce _____ (okres Opava).

c) Jak se jmenuje firma, která lom u Kobeřic provozuje? _____

2) Co je to sádrovec?

Doplň do vět správná slova z nabídky.

Nabídka: minerál, sádrokarton, sádra, mělkých moří, stavebnictví, měkký

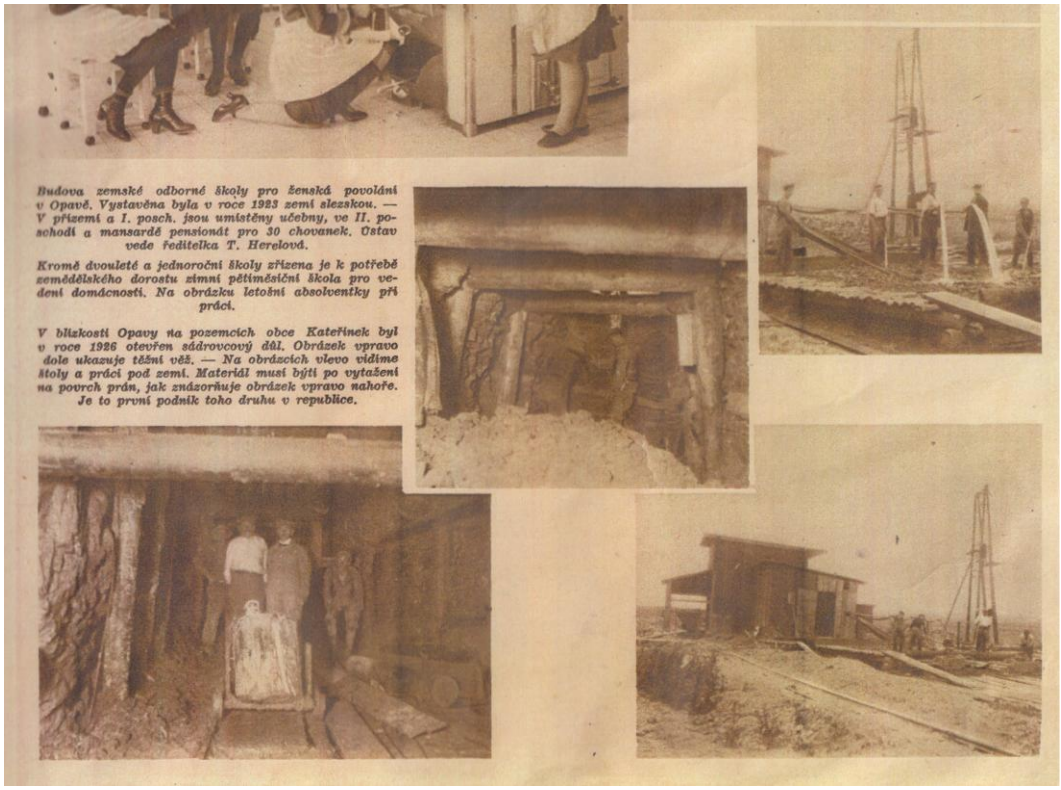
a) Sádrovec je běžný _____ sedimentární.
b) Vzniká hlavně odpařováním _____ a slaných jezer.
c) Je _____ (má tvrdost 2).
d) Ve stavebnictví se z něj vyrábí _____ a _____.
e) Nejčastěji se využívá ve _____.

3) Přírodní × „průmyslový“ sádrovec

a) Přírodní sádrovec se těží: POD ZEMÍ / POVRCHOVĚ (zakroužkuj)
b) Průmyslový sádrovec vzniká jako vedlejší produkt odsíření spalin v elektrárnách. Zakroužkuj: ANO / NE
c) Většina sádry používané v ČR pochází z přírodního i průmyslového sádrovce. Zakroužkuj: ANO / NE

4) Historická těžba sádrovce u Kateřinek

Prohlédni si historickou fotografii (Obr. A).

Obr. A – koláž historických fotografií těžby sádrovce u Kateřinek.

a) Najdi na obrázku podzemní těžbu a zakroužkuj ji (v tištěné verzi).
b) Napiš, co podle tebe bylo na práci horníků nejtěžší:

_____

_____

5) Jak vzniklo Stříbrné jezero?

Doplň do textu chybějící slova.

Sádrovec se v Kateřinkách nejprve těžil v _____. Ty byly často ohrožovány _____. Od roku _____ probíhala těžba také _____ – na místě dnešního Stříbrného jezera. Kvůli průsakům _____ do lomu došlo v roce _____ během jednoho měsíce k jeho _____. Na tomto místě dnes najdeme _____.

6) Krystal sádrovce

Prohlédni si fotografie a nákres krystalu (Obr. B a Obr. C).

Obr. B – přírodní krystal sádrovce

a) Jaký tvar krystalu ti připomíná? (např. živočicha, písmeno…)

_____

b) Zkus krystal obkreslit do sešitu nebo na zadní stranu listu.

c) Zakroužkuj, jak se sádrovec chová na dotek: TVRDÝ – STŘEDNĚ TVRDÝ – MĚKKÝ

7) Různé podoby sádrovce

Dopiš ke každému písmenu, kde si myslíš, že se daný typ nejčastěji používá (stačí jedno slovo nebo krátké spojení):

- a) selenit (čirý krystal): _____
- b) alabastr (masivní kámen): _____
- c) pouštní růže: _____

9) Nádoba z alabastru a „mariánské sklo“

Prohlédni si fotografii (Obr. F). Vlevo je tenká destička selenitu – tzv. mariánské sklo, vpravo je nádoba vyrobená z alabastru.

Obr. F – selenit (mariánské sklo) a miska z alabastru.

a) Zakroužkuj, který předmět je podle tebe křehčí

b) Napiš, proč se selenitu říkalo „mariánské sklo“ (zkus odhadnout):

_____

_____

10) Závěrečné zamyšlení

Proč je dobré znát minulost a současnost míst, kde žijeme (např. lomy, průmysl, přeměny krajiny)? Napiš 3–5 vět.

_____

_____

_____